

ВІДГУК

офіційного опонента

на дисертаційну роботу Куценко Марини Миколаївни

«Ціннісно-орієнтоване управління інноваційними програмами розвитку організацій при переході до економіки знань»

яку подано на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю

05.13.22 – Управління проектами і програмами

Актуальність теми дослідження.

Згідно висновків сучасних досліджень знання стали ключовим чинником зростання разом з капіталом і працею. Знання є ресурсом. Виробництво знань як продукту визначає «обличчя» сучасної економіки. Кодифіковані знання набули великого значення у сфері економічних відносин. В наслідок бурхливого розвитку інформаційних і комунікаційних технологій створюються умови подальшого зростання сфер застосування знань і поширення концепції економіки знань на ціннісно-орієнтоване управління інноваційними програмами розвитку організацій.

В цьому напрямку актуальними є дослідження що до створення та оцінювання знань і їх компліментарних складових для повного отримання вигод проектів. Тому рішення наукової задачі по впровадженню методів, моделей і інструментів управління створенням цінності знань і їх міграції, які містять компліментарні зв'язки в управлінні програмами інноваційного розвитку організацій є актуальною темою дослідження.

Виходячи зі сказаного вважаю тему дисертації, пов'язану з проблемою ціннісно-орієнтованого управління інноваційними програмами розвитку організацій при переході до економіки знань актуальною. Це також підтверджується виконанням даної дисертації в рамках держбюджетної науково-дослідницької теми: «Розробка методів, моделей і стратегій розвитку інноваційної діяльності на підприємствах ядерної галузі України», державний реєстраційний

номер № 0114U004678, яка виконувалася на кафедрі управління проектами в Київському національному університеті будівництва і архітектури в рамках науково-дослідної роботи в 2014-2015 рр.

Ступінь обґрунтування та достовірності наукових положень. На підставі ознайомлення з матеріалами дисертації, авторефератом та публікаціями здобувача зроблено наступні висновки.

Методологічно робота спирається на наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань управління проектами та програмами, ціннісно-орієнтованого управління та економіки знань. Для розробки ціннісно-орієнтованих моделей, методів і механізмів використання знань, які направлені на підвищення ефективності управління проектами і програмами розвитку організацій при використанні і міграції компліментарних знань застосовані методи системного аналізу, математичного моделювання та теорії управління.

Основні завдання дисертаційного дослідження обґрунтовані та логічно побудовані. Мета дослідження досягнута завдяки вирішенню низки науково-практичних задач, яким притаманна наукова новизна.

Достовірність досліджень підтверджено апробацією основних положень на наукових та науково-технічних конференціях, публікаціями у наукових фахових виданнях та впровадженням у практику управління проектами.

Наукова новизна. У дисертаційній роботі запропоновано підхід до розвитку методології управління проектами та програмами для ціннісно-орієнтованого управління інноваційними програмами розвитку організацій при переході до економіки знань.

У розділі 1 Здійснено аналіз переходу світової економіки до вектору розвитку на базі «економіки знань», в результаті якого виділені поняття що до знань (стор.19): види, типи, структури, класифікація (стор. 20-23); основні процеси системи управління знаннями, що сприяють розвитку і зберіганню конкурентних переваг (стор.24) та вимоги до такої системи (стор.27).

Визначені основні процеси формування та трансформації знань всередині організації, згідно з теорією професора Нонаки (стор 28) та особливості і характеристики загального ментального простору «Ва», що виникає між учасниками проекту в процесі його реалізації (стор. 29).

У розділі 2 дисертації запропоновано понятійний базис, дані визначення ядра знань, компліментарних знань та міграції знань (стор. 45-46).

На основі процесу виконання проекту або програми з урахуванням взаємодії системи знань, компетентності учасників проекту та зацікавлених сторін, що беруть участь у створенні компліментарних цінностей знань та їх міграції у когнітивних циклах розвитку автором запропонована Концептуальна модель циклів управління інноваційним розвитком на базі знань та цінностей (стор. 57). В даній моделі ментальний простір організації слугує місцем комунікацій зацікавлених сторін, створення цінностей організації та підтримки інноваційної спрямованості, завдяки взаємодії на зрозумілій для всіх зацікавлених сторін мові. В результаті такої взаємодії формується поле компліментарних знань зацікавлених сторін проекту чи програми.

Автором запропоновано визначення основних ознак ядра знань та елементи, які його формують, визначений індекс гармонізації таких областей знань (стор.64) та побудована формалізована модель оптимізації структури системи управління знаннями в проектах розвитку організацій (стор. 66), яка дозволить оптимізувати ефективність роботи членів команди за рахунок використання цінних знань і, тим самим, мінімізації часу на виконання певного завдання, що позитивно впливатиме на загальний результат проекту.

Також має наукову новизну розроблена модель оцінки взаємозалежності між знаннями організації і процесами їх управління і рівнем задоволення клієнтів, що, в свою чергу, сприяє ефективності роботи компанії та нарощенню конкурентних переваг (стор.69). Модель описує як впливає впровадження системи управління знаннями на швидкість і якість виконання бізнес-процесів компанії. Для визначення таких впливів використовувалась система опитування працівників в двох часових точках по шести критеріях, відповідно до процесів

системи управління знаннями. Для статистичного аналізу був використаний метод Хі квадрат (стор. 70), а для підрахунку відсотку позитивних відповідей – тест Мак-Немара (стор.73).

У розділі 3, що присвячений механізмам управління знаннями організації та шляху її розвитку, в межах процесу управління знаннями організації вводиться модель розподілу часу між отриманням знань і розвитком умінь та навичок учасників проекту або програми (стор. 95). Така модель дозволяє оптимально організувати процес передачі знань та навчання членів команди проекту.

Створення системи компліментарних знань відбувається в процесі комунікацій зацікавлених сторін проекту. З метою оцінки ефективності таких процесів комунікацій та каналів комунікацій у контексті забезпечення необхідного рівня якості передачі знань, даних та інформації та безпеки цих процесів, запропонована модель оцінки (стор. 100). Така модель дозволяє провести ранжування процесів комунікацій та визначити граничні значення показників ефективності як окремих процесів, так і цілої системи управління знаннями та комунікацій між зацікавленими сторонами проекту або програми.

Підтверджує цінність результатів представлений на стор. 122 розрахунок по моделі оцінки впливу впровадження системи управління знаннями на рівень задоволення клієнтів, розрахунок ефективності впровадження системи управління знаннями в банку (стор. 128) та розрахунок оцінки індивідуальних компетенцій менеджерів проекту впровадження системи управління знаннями з використанням таксономії Б.Блума (Стор. 130).

Практична значущість результатів дослідження. Результати дослідження у вигляді комплексу моделей, методів і механізмів забезпечення результативності програм організаційного розвитку на основі застосування наявних та міграції компліментарних знань являють собою інструментарій для управління системою знань організації в процесі інноваційного розвитку. Таким чином практично значущими є механізми та моделі оцінки процесів управління знаннями, ефективності впровадження систем управління знаннями, що базуються на

системі компліментарних знань та процесах їх міграції між зацікавленими сторонами проекту чи програми.

Впровадження методик управління знаннями організації у компанії ТОВ «Нафтосервіс» також підтверджує практичне значення запропонованих методів і моделей оцінки ефективності системи управління знаннями, їх вплив на результативність роботи, вибір стратегії подальшого розвитку та формування стійких конкурентних переваг.

Науково-методологічні та практичні положення дисертації доцільно рекомендувати для побудови систем управління знаннями та цінностями як на рівні окремих підприємств, так і на рівні корпорацій, які обрали курс впровадження інновацій та організаційного розвитку. Результати даного дослідження також можуть бути затребувані для підвищення компетентності керівників і фахівців в галузі інноваційної діяльності в процесі реалізації програм підвищення їх кваліфікації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи.

При достатньо високому рівні дисертаційного дослідження наявні деякі дискусійні положення та зауваження:

1. У визначенні Ядра знань як «– совокупность общих знаний проекта, которые составляют основу (базис) для всех заинтересованных сторон.» – визначення не є строгим повною мірою, оскільки поняття «ядро» тлумачиться через такі ж не строго визначені поняття «основа» та «базис» (Стор.46) .
2. Якщо концептуальна модель (стор.56) розглядається як система («в виде системы»), то, на мій погляд, доречно визначити не тільки елементи, властивості і зв'язки а і той системний ефект, що утворюється при такому поданні .
3. На стор 62 визначено, «Ядро знаний Я находится на пересечении трех областей знаний проекта» . А формула "Я = \sum знаний ПО + \sum знаний ПМ + \sum знаний ОМ» визначає не перетин а суму.

4. На стор. 64 у визначенні елементу знань «Каждый элемент знаний приведенной модели определяется кортежем и характеризуется двумя признаками» краще застосовувати споріднені терміни . Елементами кортежу є атрибути. Тобто атрибути кортежу є показниками для характеристик...
5. На сторінці 66 не надано визначення змінної Z , значення якої оптимізується. З контексту не зовсім зрозуміло, чому в формулі максимізації по Z c_i - витрати часу i -ого відділу розповсюджуються не тільки на заходи, реалізовані в i -ому відділі, але і на різницю між можливою і реальною кількістю таких заходів.
6. При визначення $Organizational\ Intellectual\ Capital = i \cdot C = \sum C_j \sum i_k$ (стор 79) i_k – сукупний індекс по результатам оцінки всіх нематеріальних активів підприємства. Не зрозуміло, чому береться сума по k (по переліку нематеріальних активів з контексту)
7. На мій погляд до Методики вибору стратегії розвитку організації на основі цінностей акціонерів і процесів управління знаннями (п.3.2.) доречно було б включити алгоритм вибору стратегії розвитку залежно від набору цінностей акціонерів і множини процесів управління знаннями.
8. На мій погляд при поданні матеріалу Таксономія в управлінні знаннями у п.3.3. слід було б більше приділити увагу класифікації і систематизації управління саме для програм інноваційного розвитку організацій.

Незважаючи на наведені зауваження ознайомлення з дисертацією залишає позитивне враження, а зауваження не знижують наукової цінності дослідження.

Загальні висновки і оцінка дисертації. Дисертаційна робота Куценко М. М. «Ціннісно-орієнтоване управління інноваційними програмами розвитку організацій при переході до економіки знань» є завершеним науковим дослідженням, яке вирішує задачу управління ресурсним потенціалом для класу портфелів проектів.

Дисертаційне дослідження Куценко М. М. має всі ознаки наукової новизни та виконано на достатньому теоретичному та методологічному рівні. Дисертація логічно побудована, наукові положення обґрунтовані достатньою мірою. Зміст

роботи відповідає темі, поставлені завдання виконані. Розроблені у дисертації процеси управління ресурсами портфелів проектів на основі матричних моделей можуть бути рекомендовані до практичного використання.

Апробація основних положень дисертаційної роботи є достатньою.

Дисертаційна робота за рівнем наукової новизни, якістю досліджень, достовірністю та обґрунтованістю висновків, теоретичною і практичною цінністю **відповідає** вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань (за пунктом 13) та інших нормативних актів щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, а її автор – Куценко Марина Миколаївна – **заслуговує** на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – Управління проектами та програмами.

**Офіційний опонент, кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри автоматизованих систем обробки інформації і управління Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут” (м. Київ)**

О.В. Гриша

